

عنوان مقاله:

تحلیل مقام توبه در حکایت پیرزن و ملکشاه «مصیبت نامه عطار» بر اساس کهن الگوی «بازگشت قهرمان» جوزف کمپبل

محل انتشار:

فصلنامه عرفان اسلامی، دوره 14، شماره 53 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

معصومه روحانی فرد - دانش آموخته دکتری زبان و ادبیات فارسی، گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران

مهدی ماحوزی - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران

شهین اوجاق علی زاده - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران.

خلاصه مقاله:

داستان رمزی پیرزن و ملک الب ارسلان در مصیبت نامه عطار، ظرفیت های بسیاری برای انواع خوانش های رمزگشایانه دارد. داستان پیرزن و ملکشاه را میتوان مبتنی بر آرای کمبل بررسی کرد. یکی از شیوه های مناسب برای درک ساختار رمزی این داستان، کهن الگوی سفر قهرمان کمپبل است. قهرمان داستان با ندای فراخوان به سرزمین دیگری کشیده می شود و سفرش را آغاز می کند. او در جریان سیر در آفاق تنها داشته معیشت خود را از دست می دهد و در نبردی متهورانه در مقابل ملکشاه می ایستد و او را به باز پس دادن حق رعیت تذکار می دهد و در ادامه او را از خوف گذر از پل و رویارویی با هیبت و ابهت نیروی الهی می ترساند؛ در پایان در حالی که به حق خود دست یافته است؛ در پیشگاه الهی تضرع و دعا می کند که از قصور شاه در گذرد تا او به نوعی کمال و پختگی دست یابد، ملکشاه در اثر خواب متحول می شود و به مقام پیشین خویش باز می گردد، در حالی که اکسیر حیات را نیز به همراه دارد تا افاضه رعایا و یاران کند. در این سفر ها، سالک قهرمان با اجابت ندای فراخوان بیز زال برای نجات رعیت ایران، پای در سفری پر مخاطره و دشوار مینهد و با گذر از مراحل نبرد، ضمن توفیق در ماموریت خود و کسب مواهب مادی، به نوعی خودشناسی و کمال معنوی نائل میشود که این امر، علاوه بر خویشکاری قهرمان اصلی؛ مطابق با آرای کمبل درباره کهن الگوی «سفر قهرمان» با دعا و کرنش در مقابل ایزد و استعانت از حضرتش، به تحول حاکمیت سرزمین خود نایل می گردد.

کلمات کلیدی:

توبه، مصیبت نامه، عطار، پیرزن و ملکشاه، سفر قهرمان، کمپبل

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1311530>

